Skolinspektionen

Beslut

Datum 2024-10-21
Dnr 2024:4625

Huvudman

Karlskrona kommun
karlskrona.kommun@karlskrona.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Fridlevstadskolan 3–6 i Karlskrona kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Karlskrona kommun att senast **fredag den 18 april 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare, extra studietid, extra anpassningar, plan mot kränkande behandling och beslut om betyg i betygskatalog. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Karlskrona kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Karlskrona kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att de elever som ges undervisning i särskild undervisningsgrupp ges detta under ledning av lärare (1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen).
2. Se till att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga för den undervisning de bedriver. De personer som bedriver undervisning ska vara anställda som lärare. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över undervisande personal på skolenheten där det framgår lärarnas legitimation och behörigheter samt vilka ämnen och årskurser som lärarna bedriver undervisning i. Huvudmannens redovisning ska även omfatta en redogörelse för vilka ansträngningar som har gjorts för att rekrytera legitimerad och behörig personal i de ämnen som det saknas sådan personal på skolenheten (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen).

Extra studietid

1. Se till att alla elever erbjuds att frivilligt delta i undervisningen i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Huvudmannen ska redovisa dokumentation och scheman om den extra studietid som skolan anordnar. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (10 kap. 5 a § skollagen).

Extra anpassningar

1. Se till att de elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen. Rektorn ska under perioden den 7 januari 2025 till den 10 april 2025 dokumentera vilka elever som har bedömts vara i behov av extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar är samt vilka anpassningar de har fått. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 5 § skollagen).

Plan mot kränkande behandling

1. Se till att det på skolenheten upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolan. En plan mot kränkande behandling samt en redogörelse för hur eleverna medverkat i arbetet med planen ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

Beslut om betyg och betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg, när undervisningen bedrivs av en eller flera lärare som inte är legitimerade, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är

behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. Det ovansagda gäller inte om kompletterande bestämmelser i skolförordningen är tillämpliga. (3 kap. 16 § skollagen, 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen).

2. Se till att beslut om betyg dokumenteras på föreskrivet sätt i en betygskatalog. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. Huvudmannen ska inkomma med betygskatalog upprättad höstterminen 2024 (6 kap. 10 och 23 §§ skolförordningen, 7 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Karlskrona kommun en anmärkning avseende brist rörande ordningsregler. Karlskrona kommun ska senast **fredag den 18 april 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Karlskrona kommun avseende brister rörande de obehöriga och olegitimerade lärare som under innevarande läsår studerar behörighetsgivande utbildning eller har ansökt om lärarlegitimation baserad på erfarenhet. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser frånvaroutredningar, särskilt stöd, anmälan av kränkande behandling samt arbetet för att skapa studiero.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till

Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:4625) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2024 inlett en tillsyn av Fridlevstadskolan 3–6 i Karlskrona kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Fridlevstadskolan 3–6 följer gällande bestämmelser om undervisning av legitimerade och behöriga lärare, extra studietid, frånvaroutredningar, extra anpassningar och särskilt stöd, arbetet mot kränkande behandling, studiero samt beslut om betyg och betygskatalog.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 3 september 2024 och 4 september 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram och betygskataloger. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarledd undervisning

Av huvudmannens inlämnade dokumentation framgår att en elevassistent genomför undervisningen i en särskild undervisningsgrupp där elever delar av skoldagen ges undervisning i svenska, matematik och engelska.

Av intervju med elevassistenten och en av de undervisande klasslärarna som har elever placerade i gruppen framgår att läraren delar sin planering med elevassistenten, men att eleverna som undervisas i den särskilda undervisningsgruppen bedöms ligga på en mycket lägre nivå vad gäller läsning och skrivning än jämnåriga, vilket gör att eleverna inte kan följa klassens planering i exempelvis svenskämnet. Elevassistenten avgör därför hur undervisningen ska utformas för eleverna i den särskilda undervisningsgruppen. Vidare uppger elevassistenten att specialpedagogen hjälper till i val av läromedel anpassade till elevgruppen och att specialpedagogen tillsammans med klassläraren och elevassistenten bedömer elevernas progression och kunskaper.

En av elevhälsans representanter uppger att det är elevassistenten i den lilla gruppen som ansvarar för undervisningen i den särskilda undervisningsgruppen och att elevassistenten har överblick av vad eleverna behärskar och vad de behöver för undervisning för att utvecklas. Elevhälsans representanter uppger vidare att specialpedagogen tillsammans med elevassistenten bedömer elevernas kunskaper och progression.

Av intervju med rektorn framgår att elevassistenten ges stöd från specialpedagogen i val av läromedel, men att klassläraren ska vara den som har helhetssynen över eleverna. Samtidigt uppger rektorn att det är elevassistenten som utformar undervisningen för eleverna i den särskilda undervisningsgruppen eftersom deras behov skiljer sig ifrån de behov som eleverna i klassen har.

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Av huvudmannens inlämnade dokumentation framgår att fem av tio lärare som undervisar i årskurserna 3–6 är obehöriga och olegitimerade. Det framgår att årskurs 3, 4, 5 och 6 undervisas i idrott och hälsa av en olegitimerad lärare. Den olegitimerade läraren i idrott och hälsa undervisar årskurs 6 delvis tillsammans med en legitimerad och behörig lärare. Två av de andra olegitimerade lärarna undervisar i slöjd respektive musik i årskurserna 3–6 och eleverna i årskurs 4–6 får undervisning i bild av en olegitimerad lärare. Den femte olegitimerade läraren undervisar som klasslärare i årskurs 6 i ämnena svenska, engelska, matematik, teknik samt natur- och samhällsorienterande ämnen.

Av intervju med rektorn framgår att den lärare som är legitimerad och behörig att undervisa i idrott och hälsa har sin huvudsakliga placering på en

annan skolenhet inom huvudmannens organisation och därför endast undervisar en av två lektioner tillsammans med den obehöriga och olegitimerade läraren i idrott och hälsa i årskurs 6. Vid den andra lektionen undervisar den obehöriga läraren på egen hand. Rektorn uppger att hen inte har annonserat efter lärare i idrott och hälsa eftersom det redan finns lärare behöriga att undervisa i idrott och hälsa inom organisationen. Rektorn planerar att se över tjänstefördelningen inför kommande läsår för att höja behörigheten avseende undervisningen i idrott och hälsa.

Rektorn annonserade under vårterminen efter en behörig och legitimerad slöjdlärare, men den legitimerade lärare som sökte tjänsten valde att tacka nej då tjänsten omfattade 100 procent och den sökande önskade en deltidstjänst. Avseende den obehöriga och olegitimerade lärare som undervisar som klasslärare i årskurs 6 hänvisar rektorn till personlig lämplighet och särskilda skäl med hänsyn till elevernas studiero. Läraren har arbetat med klassen sedan årskurs 3 och klassen är enligt rektorn i behov av kontinuitet samt en lärare med goda ledaregenskaper. Rektorn har därför valt att inte utannonsera denna tjänst inför läsåret 2024/25. Rektorn har ej heller annonserat efter lärare till den särskilda undervisningsgruppen.

Av intervju med rektorn framgår att rektorn inte heller har sökt bild- och musiklärare inför läsåret 2024–25. Rektorn uppger att hen valt att inte annonsera efter legitimerade och behöriga lärare i bild och musik då de två obehöriga och olegitimerade lärare som undervisar i dessa ämnen är nära behörighetsgivande examen respektive validering. Rektorn uppger att båda lärarna under innevarande läsår kommer att bli behöriga i respektive ämne.

Anställning som lärare

Vidare framgår av inlämnad dokumentation att den olegitimerade och obehöriga läraren som undervisar i musik är tillsvidareanställd som pedagog samt att den legitimerade förskolläraren som arbetar som lärare i slöjd är tillsvidareanställd som ”legitimerad pedagog”. Rektorn uppger i intervju att detta är ett förfarande som huvudmannen haft och att dessa båda pedagoger anställdes innan rektorn tillträdde sin tjänst på skolan.

Rättslig reglering

Lärarledd undervisning

Enligt 1 kap. 3 § skollagen avses med undervisning de processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Enligt 2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen ansvarar lärare för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga.

I förarbeten till skollagen anges att i definitionen av begreppet undervisning ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165, s. 633).

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Enligt 2 kap. 13 § skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisning.

Enligt 2 kap. 18 § skollagen får om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder.

I förarbetena anges att huvudmannen efter denna tid är skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

I förarbetena anges vidare att med ”särskilt skäl med hänsyn till eleverna” avses exempelvis behov av att få bort en utbildad lärare som har missbruksproblem från undervisningen. Det ges också exempel på organisatoriska skäl som hastiga svängningar i söktryck och elevkullarnas storlek, tjänstledigheter, förändringar i efterfrågan på viss undervisning eller ökat behov av särskilt stöd (Prop. 2009/10:165, s. 268).

Anställning som lärare

Enligt 2 kap. 20–21 §§ skollagen får endast den som har legitimation anställas utan tidsbegränsning som lärare om inte en undantagssituation föreligger. Den som utan legitimation anställts som lärare får anställas högst ett år i sänder.

Skolinspektionens bedömning

Lärarledd undervisning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende att all undervisning ska bedrivas under ledning av lärare. Av Skolinspektionens utredning framgår att undervisningen i den särskilda undervisningsgruppen på skolan bedrivs av en elevassistent. Det framkommer visserligen att lärare delar sin planering med elevassistenten och att specialpedagog ger stöd i val av läromedel och i bedömning av elevernas kunskaper. Det framgår dock i samtliga intervjuer att det är elevassistenten som bedriver undervisningen för eleverna i gruppen på egen hand. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att undervisningen i svenska, matematik och engelska i den särskilda undervisningsgruppen inte bedrivs under ledning av lärare.

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Skolinspektionen bedömer vidare att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Av Skolinspektionens utredning framgår att eleverna inte i alla årskurser och ämnen får undervisning av legitimerade och behöriga lärare och att huvudmannen inte heller har sökt efter behöriga och legitimerade lärare i samtliga ämnen där skolan saknar legitimerade och behöriga lärare.

Eleverna i årskurs 3–6 ges undervisning i idrott och hälsa av en olegitimerad och obehörig lärare och det framgår att huvudmannen valt att inte annonsera efter behörig lärare. Skolinspektionens bedömning är att förutsättningarna för att få göra undantag från kravet på legitimerad och behörig lärare inte är uppfyllda och att det är en brist. Att läraren i hälften av undervisningen för eleverna i årskurs 6 samundervisar med legitimerad och behörig lärare i idrott och hälsa föranleder ingen annan bedömning, då kravet på behörighet och legitimation gäller båda lärarna i de fall skolan väljer att lärare bedriver undervisningen tillsammans. Vidare framgår att eleverna i årskurs 6 ges undervisning av olegitimerad och obehörig lärare i nästan samtliga ämnen, men att huvudmannen inte heller i detta fall sökt efter en behörig lärare för årskurs 6. Detta är också en brist. Att läraren uppges vara lämplig att bedriva undervisning med hänsyn till behovet av studiero i klassen föranleder ingen annan bedömning, då det inte kan anses vara ett sådant särskilt skäl med hänsyn till eleverna som avses i skollagen.

Vad gäller de olegitimerade och obehöriga lärare som undervisar i bild och musik framgår det av utredningen att huvudmannen inför innevarande läsår valt att inte söka efter legitimerade och behöriga lärare i dessa ämnen. Skolinspektionens bedömning är att förutsättningarna för att få göra undantag från kravet på legitimerad och behörig lärare inte är uppfyllda och att det är en brist. Mot bakgrund av uppgifterna om att den ena läraren söker legitimation baserat på undervisningserfarenhet och att den andra läraren genomgår en behörighetsgivande utbildning, samt att båda uppges

bli behöriga i respektive ämne under innevarande läsår, bedömer Skolinspektionen dock att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa i denna del.

När det gäller den olegitimerade och obehöriga läraren i slöjd framgår det av utredningen att huvudmannen inför innevarande läsår har annonserat efter en behörig och legitimerad slöjdlärare, men den legitimerade lärare som sökte tjänsten valde att tacka nej då tjänsten omfattade 100 procent och den sökande önskade en deltidstjänst. Skolinspektionen bedömer att det därmed finns förutsättningar för att tillämpa undantag från huvudregeln om att undervisningen ska bedrivas av en legitimerad och behörig lärare.

Anställning som lärare

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende att de personer som bedriver undervisningen ska vara anställda som lärare. Av Skolinspektionens utredning framgår att personer som ursprungligen anställts tillsvidare som pedagoger används som undervisande lärare i musik och slöjd, utan att vara anställda som lärare. Då de är obehöriga kan de endast anställas som lärare på viss tid.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens inlämnade dokumentation framgår att eleverna ges extra studietid varje tisdag eftermiddag. Eleverna i årskurs 4 ges 80 minuter, årskurs 5 ges 100 minuter samt årskurs 6 ges 40 minuter extra studietid i veckan.

Elever, lärare, elevhälsans representanter och rektorn uppger i intervjuer att den extra studietiden inte är valfri utan obligatorisk för alla elever att närvara på.

Rektorn uppger att den nya timplanen gör att eleverna i årskurs 6 inte hinner få mer extra studietid i veckan eftersom den extra studietiden behöver placeras efter ordinarie skoldag innan skolskjutsen lämnar skolan. Rektorn har undersökt möjligheten att senarelägga skolskjutsen, men detta är enligt rektorn inte möjligt.

Rättslig reglering

Enligt 10 kap. 5a § skollagen ska eleverna i årskurs 4–9 erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska

omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende extra studietid. Utredningen visar att eleverna i årskurs 4–6 endast ges mellan 40 och 100 minuter extra studietid i veckan. Det framgår även att denna tid inte är frivillig för eleverna att delta vid.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår att flera lärare upplever att behoven hos eleverna är stora och att de ofta försöker jobba med ledning och stimulans på gruppnivå i sin undervisning, men att de inte har möjlighet att ge individuellt utformade extra anpassningar till alla elever som är i behov av det. Detta beror enligt lärarna till stor del på att de har stora klasser som exempelvis gör att lärarna inte hinner ge alla elever individuellt utformade extra anpassningar eller kan möblera klassrummen efter elevernas individuella behov. En lärare uppger visserligen att hen har en resursperson i sin klass och därmed har möjlighet att dela upp klassen så att resursen kan arbeta med de eleverna som behöver extra stöttning, men en annan lärare påpekar att det är svårt då det är ont om grupprum för att kunna dela in eleverna i mindre grupper.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att en specialpedagog från centrala elevhälsan föreläst för kollegiet om ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd under föregående läsår. Enligt elevhälsans representanter har arbetet med ledning och stimulans i klassrummen gjort att färre elever är i behov av extra anpassningar vilket i sin tur gjort lärarnas arbete mer hanterbart. De tillägger vidare att de vet att det finns lärare som inte jobbar med ledning och stimulans i klassrummet och att behovet av individuellt utformade extra anpassningar då blir större.

Rektorn uppger i intervju att det finns rutiner för hur extra anpassningar ska genomföras och dokumenteras. Vidare säger rektorn att hen inte vet om lärarna hinner ge extra anpassningar till alla eleverna, men att lärarna ska ge de extra anpassningar som krävs.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om en förskollärare eller lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för

bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende extra anpassningar. Utredningen visar att flera lärare förvisso ger eleverna stöd i form av ledning och stimulans på gruppnivå, men att de stora undervisningsgrupperna och den begränsade tillgången till extra utrymmen leder till att lärarna inte kan ge alla elever som är i behov av individuella extra anpassning det.

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation som Skolinspektionen tagit del av och av intervjuer med elever, samtlig personal och rektorn framgår att skolan inte har någon aktuell plan mot kränkande behandling upprättad inför innevarande läsår. Huvudmannen har inkommit med en plan gällande läsåret 2022/23.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolan. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte lever upp till författningarnas krav avseende plan mot kränkande behandling. Det har inte upprättats någon plan mot kränkande behandling för innevarande läsår vilket innebär att eleverna ej heller getts möjlighet att delta vid upprättande eller uppföljning av planen mot kränkande behandling.

Beslut om betyg i betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna samt betygskatalogen från vårterminen 2024 avseende dessa elever. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation. Betygskatalogen förs på papper och består av en sida med en tabell där elevernas namn och personnummer framgår samt elevernas betyg i samtliga ämnen. På två separata blad finns en översikt över vilka lärare som är betygssättande i respektive ämne med deras egenhändiga signaturer och datering för betygssättning samt information om klass, termin, skolenhet, huvudman, skolenhetskod och lägeskommun. På dessa två sidor har betygsättande lärare egenhändigt daterat och signerat vid respektive ämne, men det finns ingen egenhändig signatur vid vart och ett av betygen. De två sidorna med signaturer är identiska. De ämnen vars undervisning ges på en annan skolenhet är överstrukna och ej heller signerade på det första bladet, medan det omvända gäller på det andra bladet. Detta beror enligt rektorn på att de lärare som är placerade och undervisar eleverna på Fridlevstadskolan 3–6 har signerat på första sidan medan de lärare som är placerade och undervisar eleverna på en annan skolenhet inte har tagit sig till Fridlevstadsskolan 3–6 för att signera betygskatalogen utan istället signerat på det andra bladet.

Vidare framgår av betygskatalog för vårterminen 2024 att rektorn har signerat betygskatalogen för de ämnen där betygsättande lärare är olegitimerad. Visserligen uppger en olegitimerad lärare i intervju att hen sambedömer tillsammans med legitimerad lärare, men rektorn uppger att hen går igenom bedömningarna med olegitimerade lärare och i vissa fall har rektorn begärt in underlag från lärarna. Därefter har rektorn skrivit under betygen tillsammans med undervisande olegitimerade lärare. Av enbart betygskatalogen framgår dock inte med tydlighet vem som har signerat tillsammans med olegitimerad lärare då det i katalogen saknas både datum och namnförtydligande vid signaturen.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

I 6 kap. 3–6 och 10 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg, att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog samt att rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte lever upp till författningarnas krav avseende beslut om betyg och dokumentation av betyg i betygskatalog. Av utredningen framgår att inte varje betyg har en signatur. Då varje betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en signatur med datering. Av utredningen framgår vidare att lärarna har signerat betygskatalogen på separata blad. Eftersom lärarnas signaturer finns på separata blad föreligger risk för att bladet med elevernas betyg kan bytas ut eller ändras utan att bladen med betygsättande lärares signaturer ändras. Vidare framgår att rektorn tillsammans med lärare har beslutat om betyg i de fall betygsättande lärare är olegitimerad. Det är dessutom otydligt vem som har beslutat om betyg tillsammans med olegitimerad lärare, då det saknas namnförtydligande och datering för den som signerat betygskatalogen tillsammans med olegitimerad lärare.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Karlskrona kommuns verksamhet vid Fridlevstadskolan 3–6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning av legitimerade och behöriga lärare, extra studietid, extra anpassningar, plan mot kränkande behandling, samt beslut om betyg i betygskatalog. Det finns därför skäl att förelägga

Karlskrona kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I den av huvudmannen inlämnade dokumentationen finns ett förväntansdokument som skolan delar ut till samtliga elever vid läsårsstart. I detta dokument ingår skolans ordningsregler.

Lärare uppger i intervju att ordningsreglerna troligtvis har reviderats av elevhälsoteamet och rektorn, men i intervju med elevhälsans representanter uppger de att de inte har följt upp ordningsreglerna och reviderat dessa. Rektorn uppger i intervju att de lagt till en punkt om mobiltelefoner i ordningsreglerna, men att skolan inte har förändrat ordningsreglerna utöver det. Rektorn tillägger att ordningsreglerna är ett gammalt dokument.

Några elever uppger att de har gått igenom ordningsreglerna med läraren, men att de inte har varit med om att ta fram dem eller fått ha synpunkter på utformningen av dem. Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn framgår att ordningsreglerna inte omarbetas under medverkan av eleverna, men vissa lärare uppger att de går igenom ordningsreglerna med sina klasser vid läsårsstart.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det på skolenheten ska finnas ordningsregler som rektorn beslutat om. Ordningsreglerna och hur de följs, ska regelbundet följas upp. Orsaken till uppföljningens resultat ska analyseras. Vidare framgår att ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och omarbetas vid behov under medverkan av eleverna.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte lever upp till författningarnas krav avseende arbetet med ordningsreglerna. Av utredningen framgår att ordningsreglerna och hur de följs, inte har följts upp och orsakerna till resultaten har därför inte heller kunnat analyseras. Ordningsreglerna har heller inte utarbetats, följts upp eller reviderats under medverkan av eleverna.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Karlskrona kommuns verksamhet vid Fridlevstadskolan 3–6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller ordningsregler. Utredningen visar att skolenheten har ordningsregler som är förankrade hos elever, vårdnadshavare och personal. Det framgår dock att ordningsreglerna inte har följts upp och inte heller utarbetats eller följts upp under medverkan av eleverna. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Karlskrona kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Frånvaroutredningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens inlämnade dokumentation framgår att skolan de senaste 12 månaderna påbörjat en frånvaroutredning, men inte hunnit avsluta den då eleven fick en ny skolplacering. Dokumentationen lämnades då över till mottagande skola.

Lärare, elevhälsans personal och rektorn uppger samstämmigt att skolan i år har påbörjat ett samlat arbete kring elevfrånvaro och att kuratorn har ansvaret i rollen som närvarosamordnare. Närvarosamordnaren sammanställer elevers frånvaro och uppmärksammar klasslärare på om en elevs frånvaro överstiger 15 procent, oavsett om den är anmäld eller oanmäld. Läraren utreder i ett första steg vad som är orsaken till frånvaron genom att kontakta elev och vårdnadshavare för att se om frånvaron enkelt går att åtgärda. Om närvaron inte förbättras efter åtgärder återkopplar läraren till närvarosamordnaren som initierar en fördjupad frånvaroutredning.

Rektorn uppger att varje utredning av elevs frånvaro anmäls till huvudmannen då frånvaroutredningen genomförs på en digital plattform där huvudmannen signaleras.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro,

se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan och utredning av elevs behov av särskilt stöd

Anmälan till rektorn

Av inlämnad dokumentation framgår att skolan har en ärendegång när lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper. I rutinen anges att lärare ska fylla i en formell anmälan och lämna den i en brevlåda på skolans expedition.

Vid intervjuer med lärare och elevhälsans representanter framgår dock att de flesta lärare inte använder den angivna blanketten för anmälan utan oftast anmäler muntligt till någon av elevhälsans representanter. Lärare uppger att de säger till någon i elevhälsoteamet så att de kan få en tid till ett möte för att diskutera hur de ska göra för att eleven ska ges förutsättningar att utvecklas. Ibland blir det en kortare konsultation och ibland får de en tid till elevhälsoteamets möte och att ärendet då diskuteras tvärvetenskapligt. På mötet avgörs sedan om ärendet rör exempelvis frånvaro, en eventuell medicinsk problematik eller om det rör kunskapsmässig oro.

Rektorn uppger i intervju att lärarna enligt rutinen, via en blankett, ska anmäla elever de befarar inte kommer nå kriterierna. Rektorn säger att hen ännu inte fått in någon anmälan den vägen, att lärarna anmäler elever muntligt, men att hen arbetar för att anmälan ska ske den formella vägen. I anmälan ska lärarna tillsammans med eleven ha gjort en kartläggning av eleven samt ange vilka extra anpassningar som gjorts för att därefter skicka in underlaget till elevhälsoteamet.

Utredning

Rektorn uppger att det alltid startas en utredning av elevs behov av särskilt stöd när lärare anmält detta till rektorn. Lärare säger visserligen att det inte alltid startas en utredning för varje anmälan då de befarar att en elev kanske inte kommer att nå kriterierna, men att detta inte heller alltid är syftet med anmälan. Vid utsagan om att det inte alltid startas en pedagogisk utredning efter att lärare anmält en elevs eventuella behov av särskilt stöd uppger elevhälsans representanter och rektorn att det kan bero på att lärarna inte fyllt i vilka extra anpassningar som gjorts inom ramen för den ordinarie undervisningen eller att kartläggningen inte är genomförd. Det framgår vidare av granskade pedagogiska utredningar, samt av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter samt rektorn, att det är specialpedagog som genomför alla utredningar av elevs behov av särskilt stöd.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Utredare från Skolinspektionen har på plats granskat samtliga aktiva åtgärdsprogram (12 stycken). Av granskade åtgärdsprogram framgår att rektorn beslutar om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslutar om att inte utarbeta åtgärdsprogram efter varje utredning av elevs behov av särskilt stöd. Det framgår vidare att elevernas behov som anges i åtgärdsprogrammen stämmer överens med beslutade stödåtgärder. Elevhälsans representanter och rektorn uppger att det i enstaka elevärenden varit svårt att få till rätt stödåtgärder, exempelvis att eleven kan vägra delta, men att de stödinsatser som skrivs fram i åtgärdsprogrammen alltid ges. Vidare framgår av granskade åtgärdsprogram att det anges när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för detta. Det framgår vidare att elev och elevs vårdnadshavare ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas samt att de underrättas om innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet.

Rättslig reglering

Anmälan och start av utredning av elevs behov av särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin

skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 28 kap. 16 § och 29 kap. 10 § skollagen samt 33 § förvaltningslagen ska eleven och elevens vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Karlskrona kommun bryter mot gällande bestämmelser avseende särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan av kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i sin inlämnade dokumentation angett att skolan de senaste åren haft i genomsnitt 20 kränkningsanmälningar per läsår. Skolinspektionen har tagit del av tre anmälningar med tillhörande utredningar av kränkande behandling. Anmälan av misstänkt kränkande behandling görs via en digital plattform och huvudmannen har en rutin för anmälan.

Av intervjuer med elever framgår att det på skolan ofta förekommer fult språk mellan eleverna och att det ibland även förekommer fysiska kränkningar, men eleverna uppger vidare att de vuxna agerar när de ser

eventuella kränkningar, samtalar med inblandade elever och deras vårdnadshavare samt anmäler eventuell kränkande behandling.

Lärare uppger i intervju att all personal är duktig på att följa upp saker som har hänt och att reda ut det, och även återkoppla till vårdnadshavarna. Lärare tillägger att de har en rutin för det åtgärdande arbetet mot kränkande behandling och att de använder sig av det digitala systemet. Rektorn bekräftar den bild som elever och lärare ger och att kuratorn även får kännedom om kränkningar för att få en översiktsbild av vad som sker på skolan.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn som i sin tur ska anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens enkät vårterminen 2024 framgår att elever, vårdnadshavare och undervisande lärare skattat studieron som låg på skolan. Huvudmannen har i sin inlämnade dokumentation angett att skolan har identifierat bristande studiero i enstaka klassrum och rektorn har i dessa fall satt in handledning för arbetet med ledning och stimulans i undervisningen. Huvudmannen uppger vidare att skolan har organiserat skoldagen så att alla klasser börjar med tyst läsning för att få en lugn start på dagen och att de praktisk-estetiska ämnena i så hög utsträckning som möjligt ligger i slutet av skoldagen.

Av intervjuer med elever framgår att det förekommer stök på lektionerna men att lärarna på olika vis och med olika effekt arbetar åtgärdande samt har nära kontakt med vårdnadshavare om elever missköter sig under lektionen. Lärarna uppger att studieron skiljer sig mycket mellan olika

klasser och olika dagar samt att de arbetar åtgärdande för att komma tillrätta med bristande studiero.

Elevhälsans representanter uppger att skolan som ett led till att främja studieron har ”NPF-säkrat” alla klassrum vilket innebär att alla klasser har tillgång till olika hjälpmedel så som tidshjälpmedel, skärmar, bildstöd och piggkuddar. Elevhälsans representanter uppger dock att det varierar mellan klassrum och lärare hur flitigt dessa hjälpmedel används. Lärarna har även fortbildats i ledning och stimulans och i arbetet med extra anpassningar. Rektorn uppger att studieron varierar mellan olika klasser och lärare, men att skolan har genomfört insatser för att främja studieron. Hen ger exempel på att de fört diskussioner kring hur lärarna kan rigga ett klassrum på bästa sätt, som att visuellt brus ska vara längst bak i klassrummet, att lärarna ska använda bildstöd och att eleverna ska ha dagsschema. De har enligt rektorn även diskuterat betydelsen av hur eleverna placeras i klassrummet. Skolan har tidigare även provat att ha ämneslärare i samtliga ämnen, men detta gav sämre arbetsro i klasserna vilket gjorde att skolan valde att gå tillbaka till klasslärarsystem.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Karlskrona kommun bryter mot gällande bestämmelser när det gäller arbetet för att skapa studiero. Av utredningen framgår att skolan har påbörjat ett arbete för att främja studieron och att rektorn också har beslutat om vissa åtgärder men ännu inte följt upp effekterna av detta arbete och således inte reviderat insatserna utifrån uppföljningen. Skolinspektionen understryker, mot bakgrund av att det inte finns tillräcklig studiero för eleverna på skolan, att detta arbete fortsätter och intensifieras. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Christina Aro Östgren

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Aro Östgren

X Elsa Widerberg

Föredragande
Signerat av: Elsa Widerberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Maria Lundin medverkat.